Ann. XV. ROMAE, Mense Aprili MCMXII Num. IV.

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS EDITRIX ROMANA

Pretium annuae subnotationis, est:

In Italia: Libellarum 6

ubique extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

ANTE SOLVENDUM ET RECTO TRAMITE MITTENDUM

AD SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA — Via delle Coppelle, 35 — ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM FIERI POTEST:

IN RUSSIA apud **Gebethner et Wolf** — Varsaviae Polonorum — Rakowskie Przedmiescie, 15; apud **"Kronika Rodzinna"** — Varsaviae Polonorum — Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN ANGLIA apud **Burns and Oates** — London W. — 28, Orchard Street.

IN CANADA apud **Libraire Granger Frères** — Montreal — 1699, Rue Notre-Dame

Ann. XV. ROMAE, Mense Aprili MCMXII Num. IV.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Rerum index:

"VOX URBIS" AD PEDES PII X PONT. MAX.

Quintodecimo kal. April., in vigilia diei nominalis Pii X. Pont. Max., is qui Commentarium nostrum moderatur, coram SSmo. privatim admissus, fasciculum *Vocis Urbis* illis diebus editum offerebat, una cum Scriptorum Sociorumque ominibus, per carmen Francisci Xav. Reuss ibidem expressis.

Summus autem Pontifex, qua fuit et est erga nos benevolentia, labores nostros pro Latina re laudibus iterum iterumque extulit, ut in incoeptis forti erectoque animo persisteremus incitavit, suaeque gratiae novum testimonium, Sociis omnibus atque Lectoribus peculiarem Benedictionem peramanter impertire dignatus est.

Quod bonum singulis, felix faustumque siet!

De Evangelii S. Ioannis historica veritate

Circa saeculi XVIII finem, de historica veritate Evangelii S. Ioannis dubium ortum est; Protestantiumque quorumdam mens fuit, S. Ioannis Evangelium vel a quodam philosophiae platonicae assecla, vel a quodam christiano Antiochiae existente, vel a quodam S. Ioannis discipulo fuisse conscriptum.

Insurgente vero Modernismi haeresi, iuxta nonnullos S. Ioannis Evangelium compositio quaedam mythica est, non a discipulo, neque a Christi amico conscripta, sed a poeta quodam, altissima praedito phantasia, excogitata; vel compositio quaedam idealis est ex Synopticorum narrationibus efformata; vel partim ab Apostolo, vel partim a discipulo eius, vel a solo discipulo scripta.

Ultimis temporibus, in vulgus editus est Liber Salomonis Reinach, cui titulus « *Orpheus* », in quo praeter multa contra Ecclesiam Ecclesiaeque dogmata doctrinasque ex malevolo dicta animo, asseritur « quartum Evangelium, a S. Ioanne nuncupatum, cuiusdam Iudaei Hellenici, a Philone Alexandrino inspirati atque Evangeliorum Synopticorum notitiam habentis, opus esse. Est scriptor ille non iam historicus, sed mysticus quidam, atque *Narrationes* Ioannis non sunt proprie historia, sed mystica Evangelii contemplatio; sermones, in eius evangelio contenti, sunt meditationes theologicae circa mysterium salutis, historica veritate destitutae». (1)

Relicto solido Traditionis ecclesiasticae argumento (S. Irenaei, Clementis Alexandrini, Theophili Antiocheni, Codicis Muratoriani) utpote omnibus noto, Evangelii S. Ioannis « historicitatem » variis ex argumentis vindicare nobis in animo est.

(1) *Orpheus — Histoire générale des Religions*, chap. VIII. — *Les origines chrét.* 17, 6°.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Usum latini sermonis per orbem universum tuetur ac fovet

Itaque, latine omnino exarata, scripta edit, quae populos omnes aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones, a nunciis et significationibus ad simplices et facili stylo expressas descriptiones, narratiunculas, dramaticas actiones; ab antiquitatis scientia ad dialogos vitae argumenta maxime communia tractantes, unde colloquia latine inire atque alere detur; a doctorum virorum scriptis nondum vulgatis aut parum cognitis ad primas adolescentum exercitationes, quae incitamentum veluti in palaestra eorum conatibus conferant; a Pontificiis denique documentis praecipuis ad iuris regulas in S. Congregationibus inductas; haec omnia ut quisque vel ex dissitis regionibus, aut cultu, doctrina, animi proclivitate, artibus alter ab altero difformis per commentarium eumdem explere desideria sua possit.

PRETIUM ANNUAE SUBNOTATIONIS EST:

In Italia libellarum 6;

ubique extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

ANTE SOLVENDUM ET RECTO TRAMITE MITTENDUM

ad **Societatem Editricem Romanam**

ROMA — VIA DELLE COPPELLE, 35 — ROMA

QUAE COMMENTARIUM POSSIDET NUNC ATQUE ADMINISTRAT.

obiiciuntur, vel ad silentii argumentum, de quo difficulter iudicium profertur, vel ad testimonia dubia, uti Papiae testimonium relate ad Ioannis martyrium; vel ad incertissimas coniecturas, absque solido pro re nostra valore, uti coniectura cuiusdam Ioannis simplicis presbyteri, vel coniectura de duobus Philippis a Polycrate confusis, reducendae sunt. Ex alia parte multa habemus quae Traditionis sententiam manifeste corroborant. Ita ex. gr. identitatis factum inter Ioannem Ephesinum et Ioannem Apostolum, quacumque contradictione remota, in iisdem Ecclesiis Asiae Minoris et praecipue in Ephesina Ecclesia tempore Polycratis, S. Irenaeis, Montanistarum necnon tempore S. Iustini conversionis, affirmatum. Idemque factum per testimonium directum S. Polycarpi, sive Romae coram Aniceto, sive Smyrnis coram Irenaeo, tum per Florinum, tum per alios Asiaticos statuitur.

Supra omnia vero impossibile est, penes testes omnimode independentes, atque primordiis maxime vicinos, deceptionem tam vulgarem supponere. Huiusmodi testes sunt Polycrates Ephesinus atque ii qui eum circumdabant, S. Irenaeus, omnesque cum quibus communicavit, S. Iustinus duplici cum traditione, romana nempe atque ephesina, quas representat. Quisquis omnia haec diligenti subiicit examini, cogitur fateri, Ioannis mansionem in Ephesina Ecclesia esse factum certe admittendum. Obscuritates partiales adesse possunt; attamen umbrae huiusmodi, valere nequeunt contra lucem, quae simul omni ex parte circa principale quaestionis punctum emanat. Sententia de mansione S. Ioannis Ephesi, tam certa Lepin doctori visa est, ut aperte fateatur non esse a longe tempus in quo a criticis vera independentia praeditis, mansio haec recognoscenda sit. (1)

Secundo repetendae sunt conclusiones revmi d. Batiffol (2): *a)* Tuto retinendum est, quartum Evangelium S. Ioanni Apostolo iure tribui. Assertum enim huiusmodi ecclesiasticae Traditionis, tum per magni momenti testimonia (S. Irenaei, Clementis Alexandrini, Theophili Antiocheni et Codicis Muratoriani), tum per internae critices motiva circa eiusdem Evangelii comprobatur. *b)* Narrationes sermonesque quarti Evangelii fictiones non esse, quia theoria de Symbolismo, in qua assertio praedicta innititur, omni destituitur solido fundamento, neque amplius criticis ipsis arridet. (2)

***

Dum vero Modernistae opponunt: « Si Christus loquutus est et egit, sicut iuxta Evangeliorum Synopticorum narrationes loquitur et agit, non potuit loqui et agere sicut loquitur et agit iuxta S. Ioannis narrationes, quia in primis sensibilis est Christi magnitudo, quamvis signis circumdata humilibus, vitaque illius, uti cetera omnia, naturali modo explicatur, dum e contra in S. Ioannis Evangelio, Christus prodigia operatur, magnam ingerit admirationem, doctrinaque quam tradit, altitudine sua omnes stupefacit, a nullo homine intelligi potest, ac Persona transcendens est, diversimode respondetur»; Angelicus doctor (1) diversitatem existentem inter Christum Synopticorum et Christum a S. Ioanne descriptum explicat per diversitatem *materiae* quarti Evangelii ac aliorum Evangeliorum. En eius verba: « Colligitur materia huius Evangelii; quia quum Evangelistae alii tractent principaliter mysteria humanitatis Christi, Ioannes specialiter et praecipue divinitatem Christi in Evangelio suo insinuat... nec tamen praetermisit mysteria humanitatis; quod ideo factum est, quia postquam alii Evangelistae sua Evangelia scripserunt, insurrexerunt haereses circa divinitatem Christi: quae erant, quod Christus erat purus homo, sicut Ebion et Cerinthus falso opinantur. Et ideo Ioannes Evangelista, qui veritatem Verbi ab ipso fonte divini pectoris hauserat, ad preces fidelium, Evangelium istud conscripsit, in quo doctrinam de Christi divinitate nobis tradidit, et omnes haereses confutavit... Ioannes designatur per aquilam: et hoc, quia quum alii tres Evangelistae circa ea quae Christus in carne est operatus, occupati, designantur per animalia quae gradiuntur in terra, scilicet per hominem, vitulum et leonem; Ioannes vero supra nubila infirmitatis humanae velut aquila volans, lucem incommutabilis veritatis, acutissimis atque firmissimis oculis cordis intuetur, atque ipsam Deitatem Domini nostri Iesu Christi, qua Patri aequalis est, intendens, eam in suo Evangelio, quantum inter homines sufficere credidit, studuit praecipue commendare ».

Sed etiam per diversitatem scopi, necnon per diversitatem modi quo Evangelistae Evangelium ab ipsis conceptum scripserunt, explicatur oppositio praefata. Nam S. Matthaei scopus in Evangelio suo conscribendo videtur fuisse, oeconomiam salutis explicare, ad divinae Providentiae iustificationem, dum populus Iudaicus reiiciebatur et gentes ad Christi fidem vocabantur. Iuxta vero S. Marci Evangelium, quia Christus mirabilia operans, daemonibus, discipulis, et ab eo sanatis praecipit ne aliquid dicant, silentiumque imponit, satis apparet mentem Evangelistae fuisse Iesum Christum non uti Iudaeorum Messiam sed alio sub adspectu describere, lectoribusque tradere. Hinc S. Marci scribentis scopus fuit: *a)* Personam Salvatoris, qui tamquam simplex regni praedicator ad populum Iudaicum venerat eidem populo abscondere. (MARC. I, 24, 25, I, 43; III, 11-12). — *b)* Eiusdem personae revelationem ad solam discipulorum notitiam restringere. (MARC. VIII, 30). — *c)* Revelationem hanc tempore opportnno aliis manifestam facere. (MARC. IX, 8). Diversus quoque fuit in Evangelio scribendo S. Lucae scopus ac S. Matthaei et S. Marci. Dum pro S. Matthaeo et Marco, Evangelium nonnisi regni Dei praedicatio est, facta a Christo

(1) Cf. cap. II, §. I, p. 59; 7, §. II, p. 71; cap. III, §. II, 163.
(2) *Orpheus et l'Évangile.* — *Les Évangiles* (10 Avril 1910, VI).

(3) *Prologus in Evangel. Ioannis.*

***

Evangelii S. Ioannis historica veritas apparet:

I. — *Ex factis quibusdam.* — *a)* Quartum Evangelium characteribus ita individualibus praeditum est, ut ad Synopticorum differentiam, nequeat a traditione quadam populari ubique diffusa originem ducere. — *b)* Secundi saeculi initio in auctorum ecclesiasticorum scriptis stylus ac S. Ioannis mens expressa inveniuntur; ex. gr. « nasci ex carne, — venire in carne, — esse de terra, — renasci, intrare in regnum caelorum ». Quae omnia quarti Evangelii existentiam cognitionemque praesupponunt. — *c)* Ex verbis ipsis eiusdem quarti Evangelii. Nam in cap. XIX, 35 legitur: « Et qui vidit, testimonium perhibuit »; et in cap. XXI, 24: « Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his et scripsit haec »; quae duo, scriptorem quarti Evangelii testem fuisse ocularem satis indicant. — *d)* Ex eiusdem quarti Evangelii testimoniis. Nam in cap. I, 40, legitur: « Unus ex duobus qui audierant a Ioanne... » et (XIII, 23): « Erat ergo recumbens unus ex discipulis eius in sinu Iesu, quem diligebat Iesus... ». Item (XVIII, 15): « Sequebatur autem Iesum Simon Petrus, et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici... »; (XIX, 26): « Cum vidisset ergo Iesus matrem, et discipulum stantem, quem diligebat... »; (XXI, 20): « Conversus Petrus vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus, sequentem, qui et recubuit in coena super pectus eius ». Addatur factum dissensionum inter negantes quarti Evangelii apostolicam originem et historicitatem existentium. Critici siquidem negantes, dum de negatione historicitatis agitur, unanimes inveniuntur, sed discordes sunt, dum agitur de interno examine S. Ioannis Evangelii, necnon de testimonio quod Evangelista sibi ipsi tribuit: ita ut quod unus criticus « scientifice » adstruit, alius « scientifice » destruat, atque verba Alberti Ritschl ad litteram verificentur: « Facilius est admittere, quam reiicere Evangelii S. Ioannis genuinitatem ».

II. — *Ex Commissionis Biblicae responsis.* — Siquidem, quaesitum fuit primo: « Utrum ex constanti, universali ac solemni Ecclesiae traditione iam a saeculo II° decurrente, prout maxime eruitur: *a)* ex S.S. Patrum, scriptorum ecclesiasticorum imo etiam haereticorum testimoniis et allusionibus, quae, quum ab Apostolorum discipulis vel primis successoribus derivasse oportuerit, necessario nexu cum ipsa libri origine cohaerent; *b)* ex recepto semper et ubique nomine auctoris quarti Evangelii in canone et catalogis sacrorum librorum; *c)* ex eorumdem Librorum vetustissimis manuscriptis codicibus, et in varia idiomata versionibus; *d)* ex publico usu liturgico inde ab Ecclesiae primordiis toto orbe obtinente; - praescindendo ab argumento theologico, tam solido argumento historico demonstretur *Ioannem Apostolum* et non alium quarti Evangelii auctorem *esse agnoscendum*, ut rationes a criticis in oppositum adductae hanc traditionem nullatenus infirment? Responsum est: *Affirmative* ».

Quaesitum fuit secundo: « Utrum etiam rationes internae quae eruuntur ex textu quarti Evangelii seiunctim considerato, ex scribentis testimonio et Evangelii ipsius cum Iª Epistola Ioannis Apostoli manifesta cognatione, censendae sint confirmare *traditionem quae eidem Apostolo quartum Evangelium indubitanter attribuit?* — Et utrum *difficultates* quae ex collatione ipsius Evangelii cum aliis tribus desumuntur, habita prae oculis diversitate temporis, scopi et auditorum pro quibus vel contra quos auctor scripsit, *solvi rationabiliter possint,* prout S.S. Patres et exegetae catholici passim praestiterunt? Responsum fuit: *Affirmative* ad utramque partem ».

Quaesitum fuit tertio: « Utrum, non obstante praxi, quae a primis temporibus in universa Ecclesia constantissime viguit, arguendi ex quarto Evangelio tamquam *ex documento proprie historico,* considerata nihilominus indole peculiari eiusdem Evangelii, et intentione auctoris manifesta illustrandi et vindicandi Christi divinitatem ex ipsis factis et sermonibus Domini, dici possit *facta narrata in quarto Evangelio esse totaliter vel ex parte conficta* ad hoc ut sint *allegoriae* vel *symbola doctrinalia, sermones vero Domini* non proprie et vere esse ipsius Domini sermones, sed *compositiones theologicas scriptoris,* licet in ore Domini positas? Responsum fuit: *Negative* ».

III. — *Ex criticorum auctoritate.* — Plurimi ex criticis (Drummont, (1) Walher, Polidori, Ceriani) contra historicitatem quarti Evangelii negantes scripserunt. Conclusiones duorum inter recentiores criticos afferre libet. Et primo clarissimi doctoris Lepin, (2) Qui adhibitis recentioris criticae mediis, sub triplici respectu, idest, in ordine ad tempus, ad locum et personam, S. Ioannis Evangelium considerat, atque sequentia statuit:

a) Circa tempus. — Omnes critices investigationes hinc a quinquaginta annis, plene confirmant fidem Traditionis relate ad tempus in quo S. Ioannis Evangelium compositum fuisse asseritur.

b) Circa locum. — Duo scientia critices definitive obtinuit: primum est, quod quartum Evangelium, iam a secundi saeculi initio exstabat, nihilque impedit, quominus, prouti primitiva traditio exigit, ad primi saeculi fidem pertineat. Secundum est, quod ratione originis quartum Evangelium iure ad Ecclesiam Asiae Minoris pertinet, et verius ad regionem Ephesinam, cui a primitiva traditione tributum est.

c) Circa personam. — Ex una parte, gravissimae difficultates, quae Apostoli Ioannis mansioni in Asia

(1) *An Inquiry into the Character and Autorship of the Fourth Gospel,* 1904. — AD. HARNACKS *Wesen d. Christ. für die christliche Gemeinde geprüft,* 1901. — *L'autore del quarto vangelo rivendicato.* Roma. Civ. Catt. 1903. — *Scuola cattolica,* Milano, 1903-1904. — Cf. R. MARIANO (Enc. Naz. Dic. 1900, 2 p. 413), « *L'esclusione dell'Evangelio di Giovanni storicamente infondata* ».

(2) *L'origine du quatrième Evangile.* Paris, 1907.

Sed nullam (sic placitum Deo) harum disciplinarum perire necesse est: stent utique universae ac floreant; novis quotidie incrementis auctae, utiliores scientiae, vaporantis aquae vi, pennas non homini datas hominibus addant, tenuique filo ignotus spiritus per terrarum vastitatem supra subtusque pelagi fluctus, gentibus ab orbe divisis verba ferat. Stent bonae litterae, quae tum magniloqua vehementique oratione mortalium pectora commoveant, tum lyra vel tibia viros atque heroas sumant celebrare. Stent atque, ut Tullii verbis utar, nostram adolescentiam alant, senectutem oblectent, nobiscum peregrinentur, rusticentur, quippe quae non solum cum sancta pietate merito coniunguntur, verum etiam illam in nostris cordibus servatam augent, dulcissimaque aspergunt voluptate, atque ad eam quam etiam atque etiam pertingere metam avemus nos, ut in beatitatis portum, adducunt.

Quid enim volunt, quorsum eae spectant, quibus obsequimur, humanae litterae, quasque bellissimum ceterorum studiorum ornamentum praedicamus? Huc profecto intendunt, ut hominum mentes, quum ad eas accesserit ratio quaedam conformatioque doctrinae, excolantur, ac naturae ipsius habitum, prope belluarum, expellentes, ad vera agnoscenda ac sentienda potiores evadant. Huc intendunt, ut dulcedine seu solutae sive ligatae orationis, nostris auribus emollitis, mitibus sensibus assuescamus, ponamusque, ut princeps poëtarum ait, corda ferocia, rudesque mores exuamus, quos cum hominum ingeniis ubique natura copulavit. Quid igitur si nostrae mentes perpolitae ad veritates adipiscendas magis acuantur, eruntne ad sanctissima nostrae religionis documenta obtusiores? si sensus mitiores induemus, si rerum creatarum magnificentia melius perspecta, humanumque genus dulciori amore prosequuti, ita erimus affecti, ut naturae admirabiles prospectus, ut excelsas cogitationes et egregia facinora cum animo reputemus, nihilne ad debita erga homines officia, ad inopum miserationem, quae christianae doctrinae veluti fundamenta habentur, proficiemus? Scilicet intellectus, qui neque humanarum veritatum neque inventorum excellentiam percipiat, ad Deum recte colendum facilius feretur! scilicet animus, quem bene factorum pulcritudo lateat, cuius evulgandae litterarum est praecipuum munus, ad benefacta promptius impelletur! Unde fieret mentis socordiam, morumque incultum pietati prodesse, atque eo magis ad illam perveniri, quo magis hebeti corde imbecilloque animo quisquam se praeditnm ostenderet. Hanc scio sententiam esse quorumdam impiorum hominum, qui ad inertiam et corporis voluptates, veluti pecora, pessum dati, ut iuvenes in virtutis via remorentur, pietatem decere inclamant foeminis puerisque, non viris, quippe vel infirmi intellectus, vel angusti animi luculentissimum argumentum. Ignorant videlicet hi adolescentium perditores, quot doctrina rebusque sanctissime gestis celebrandos viros haec pietas ediderit, qui nisi historias honestarent, eae utique nihil pene insigne, praeter insignia flagitia, posterorum memoriae mandarent. Nisi vero mente captum Dionysium, illud Àreopagi lumen, habeamus, vel Augustinum, qui de rebus scriptu difficillimis sapientissime disseruit, vel Thomam Aquinatem, cuius omnimoda sapientia philosophi omnes magis in dies obstupescunt, vel innumeros alios, quorum si nomina tantum recenseremus, longissime oratio nostra vagaretur.

Quae quum ita sint, videte, num pietatem cui omni ope studere oportet, nisi ita stulti simus ut vitam immortalem pro nihilo habeamus, possint liberalia haec studia nostra vel penitus destruere, vel saltem quam minimum debilitare. Quid vero si non modo ea virtuti illi praeclarae non adversari, verum etiam maxime favere atque inservire contendam? Namque si recte investigemus quomodo huiusmodi pietatis sensus atque haec Dei colendi cupido in mortalium cordibus exoriatur atque efflorescat, quae ad sancta facinora nos advocat, profecto inveniemus sacrarum veritatum contemplatione ortam, vehementi earum comprehensione incalescere. Quanto itaque facultatum acumine litterariis laboribus exercitus intellectus, mortalia despiciens, sublimi volatu ad ea contemplanda erigetur, quae hinc fulgentissimum splendorem emittentia, inde perobscuris tenebris involuta, *dogmata* appellantur? Quarum veritatum pulcritudinem tantam magistri agnoscunt, ut ne maximi quidem veteris philosophiae doctores, sive Academici, seu Stoici quam longissime sint suspicati. Praeterea ad animos bene a natura informatos commovendos, nil potius est quam eae sacrarum historiarum narrationes, quae a pientissimis viris in lucem editae, nobis vel facta commemorant Dei humanum morem induentis, vel eorum, qui maximos labores divino nutu suscipientes, religionis statuendae habiti sunt auctores. At qui melius eloquentiam vel poëticen didicerit, ad ea secum cogitanda melius erit affectus, divinique Filii e caelo descendentis amorem, quaecumque pessima perpatientis in summo monte tolerantiam, ac memorabilem occubitum, humanique generis in libertatem vindicati auctam dignitatem, optime noscet ac merito existimabit. Dummodo perridiculis argumentis adducti easdem facultates, quae litterarum pulcritudinem percipiunt, ad pulcherrima tantum nostrarum religionum intelligenda impotes futuras non reputemus. Sed si monumentorum rationem habere velimus, quae per cunctas Italiae regiones, immo per universum terrarum orbem, scriptis commissa, picta ac sculpta, vel architectonico magisterio extructa exstant, quibus, rerum mole solum animadversa, imperitissimi etiam fidem adiungunt; nunquam his fallacibus opinionibus acquiescemus. Quis enim, nisi prorsus sensum pudoremve abiecerit, disserere erit ausus de pietatis contra litteras repugnantia, quum neminem lateat quot litteratissimi viri suis operibus, atque iis operibus, quibus humanum genus possit sumere superbiam quaesitam meritis, huius scilicet pietatis egregiam virtutem resque praeclare gestas argumentum dederint? quis

a baptismate usque ad mortem eorumdemque Evangelia nonnisi huius praedicationis historia sunt; pro S. Luca Evangelium est salus, quam Messias morte sua intercedente pro aliis acquisivit, cuius resurrectio est argumentum quod mors illa tanquam sacrificium expiatorium efficaxque apud Deum accepta fuit. Salus haec ab omnibus hominibus possideri potest, dummodo ad eamdem per poenitentiam se praeparent. S. Ioannis denique scopus in conscribendo Evangelio fuit, Iesu Christi divinitatem contra insurgentes haereses defendere novisque solidare argumentis. Existente propterea huiusmodi scopi diversitate necnon diversa Evangelii conceptione penes Evangelistas, nihil mirum, si differentia quaedam inter personam Christi a Synopticis descriptam, et personam Christi descriptam ab Ioanne existat. (1)

Quidam scriptores denique differentiam praedictam explicant per hoc, quod Evangelistae Synoptici facta vitae Christi referunt in eorum obiectiva atque historica traditione, verbaque Christi referunt prouti a Christo prolata fuere; dum e contra Ioannes Christi doctrinam tradit, prouti doctrina haec, vitali ac intelligibili modo in mente eius, post longum praedicationis meditationisque exercitium existebat. Qui S. Ioannis Evangelii historicitatem impugnant, norma a Pio X sapienter damnata moventur, quae norma « tandem aliquando in mere subiectivam recidit » et iuxta quam, uti pulchre Pontifex ait, « est geminus Christus, realis alter, alter qui nunquam reapse fuit sed ad fidem pertinet; alter qui certo loco certaque vixit aetate, alter qui solummodo in piis commentationibus fidei reperitur: eiusmodi, exempli causa, est Christus, quem Ioannis Evangelium exhibet: quod utique, aiunt, totum quantum est commentatio est ». (2)

***

Propter dicta apparet, quam sapienter, iure meritoque, Pius Papa X damnaverit propositionem decimam sextam Modernismi, quae ita sonat *(Syllab.)*: « Narrationes Ioannis non sunt proprie historia, sed mystica Evangelii contemplatio; sermones in eius Evangelio contenti, sunt meditationes theologicae circa mysterium salutis historica veritate destitutae ».

REGINALDUS M. FEI O. P.

(1) Cf. FEI, *Propaed. ad s. Theol. De Evangeliis* art. 3.
(2) Epist. Pii P. X *Pascendi*, 8 Sept. 1907.

. . . . . *Absentem qui rodit amicum,*
Qui non defendit, alio culpante, solutos,
Qui captat risus hominum famamque dicacis,
Fingere qui non visa potest, commissa tacere
Qui nequit, hic niger est, hunc tu, Romane, caveto.

HORAT., *Satyr.* I, 4.

HUMANIORES LITTERAS

PIETATI IN DEUM PLURIMUM CONFERRE (1)

Ut inde oratio proficiscatur unde tota tractatio deducitur, haec de qua loquimur pietas, a sapientibus haberi debet omnigenarum virtutum regina seu mater, quae omnibus antecellit, et quasi comites aut administras ceteras, ut sibi auxilientur, adducit. Quid enim prudentia, quae, ut ait Tullius, in perspicientia veri solertiaque versatur, nisi cum pietate copuletur, et Deum ipsum, primam summamque veritatem, respiciat? quid fortitudo in exantlandis laboribus ut ad virtutem pergatur, nisi ad Deum ferat, in cuius obsequium bellum fortes voluptatibus indicant, quae mediocres homines transversos agunt? Iure igitur Homerus poëtarum princeps, quamquam verae pietatis nescius, totius narrationis fundamentum in eo posuit, quod Atrides Apollinem, Deorum sanctissimum, despexisset; idemque Maro quum opus aggressus est, ut aliquid Iliade maius nasceretur, insignem pietate virum ab initio se celebraturum admonuit, totoque carmine pium Aeneam appellavit, ut legentium animos maxima in eum benevolentia devinciret.

Quod si tanti faciendam pietatem putaverunt viri sapientia poëticaque facultate praestantissimi, quamquam vix illius umbram cernere valuissent; quid de hac nostra dicemus, quae sublimibus fulta veritatibus, homines ad sublimia excogitanda ac sectanda adducit, efficitque ut illi rebus vel integre, vel fortiter gestis, inter vitiorum foeditatem, quocumque locorum hodie irrumpentem, ad gloriam virtutis via grassentur? Sed externus honor, quo haec virtutum magistra refulget, haud tantus est, ut ad eius comparationem tot essent adeundi labores. Huc vero accedit quod ea sola nobis caelorum aeternas domos reserat, nos ad Deum evehit, ut animus noster incorruptus, egregiorum facinorum fama honestatus, beata immortalitate fruatur, divino illo sanguine nobis comparata, qui homines expiavit atque in mala proruentes erexit. Quod quum prae aliis optimum maximumque sit, ut id adipiscamur, summa vi opera danda est: omnia sunt obstacula auferenda, omne, quamvis insuperabile impedimentorum genus, superandum. Pereant profecto, si ad aeternae laureae victoriam opus sit, pereant artes ingeniique inventa: pereant altiorum scientiarum disciplinae, si homini summum bonum invideant; pereant denique litterae ipsae humaniores, si ita sint mortalibus adversae, ut eos longius a suprema felicitate propellant.

(1) Dum magis magisque in dies cultum et humanitatem a Deo stulti homines, vel in scholis inferioris ordinis, detrahere conantur, iuverit nobis, qui ea acerrime tueri gloriamur, clarissimi illius Mauri Ricci, Latinarum Italicarumque litterarum decoris, magistri quondam nostri suavissimi, non sine quodam religionis sensu vocem revocare, qui hoc maximi momenti argumentum non semel in suis operibus pertractavit. Quas paginas hodie referimus, inter eius scripta invenimus, quae, ut meminerint fortasse lectores, ipse abhinc annos duodecim, iam prope mortem adductus, moderatori nostro, Iosepho Fornari, tradidit in *Voce Urbis* quandocumque vulganda.

STRAGES INFANTIUM BETHLEHEMITARUM

(Carmen in certamine poetico Amstelodamensi a. MCMXI magna laude ornatum)

Immensus implet compita Bethlehae
domosque luctus; stridula personant
lamenta Rachelis, tenelli
cui gladio periere nati.

« I - sic tyrannus iusserat efferus -
i, lictor, et quos Bethleha bimulos
aut iuniores cumque lactat
filiolos, age, trade leto.

« Vagitibus, vos, ne moveamini
infantulorum, neve ululatibus
matrum; virorum si quis obstet,
huic iugulum fodiatur ense.

« Mactate; nulli parcite parvulo,
is ne supersit, qui sibi vindicat
regale nomen, meque pulso,
Davidici di dema regni ».

O stulta saevi regis iniquitas!
sospes, tot inter funera, regius
evadit Infans, quo potiri
nec potuere doli, nec arma.

Sicariorum ferbuit interim
opus cruentum. Pars tenet aedium
obsessa, nudatis machaeris,
limina, ne fugiant necandi.

Irrumpit intro pars, et atrociter
« Afferte - clamant - quotquot ab ubere
pendent puelli, queis bibendum
purpureum dabimus cruorem ».

Quis eiulatus possit et irritas
preces et iras dicere coniugum?
materna dum quem stringit ulna,
vi rapitur, laniandus, infans;

dum, crine passo, strata cadavera
matres reportant, queis sua gaudia
exstincta nunc: iucundus Isac,
pulcher Amos, lepidusque Iacob.

Huic guttur; illi pectus et ilia
transfixa ferro; tempora tertio
allisa cunis, omne donec
immaduit cerebro cubile.

Si forte carum tuta receperit
latêbra pupum, vimque satellitum
iam gaudet elusisse mater;
vociferans puer ecce mammam,

mammam reclamat, seque reconditum
hosti revelat: candida victima,
lictoris arridere visa
fulgidulo roseoque cultro.

Salvete, vulsos quotquot ab ubere
immisit astris Bethleha martyres,
imbellis aetas quos triumphi
non vetuit decus emereri!

Salvete nobis, Lilia roscida,
quae, vere primo nata, nec aestibus
afflata pravis, Rex supernus
transtulit aethereos in hortos!

Cohors triumphans, protege filios
ab hoste nostros; pelle tyrannidem,
Herodianâ duriorem,
quae genus omne premit scholarum.

Novus tyrannus non puerilia
in membra saevit; mentibus insitam
(Baptismatis caeleste munus)
nititur heu! abolere vitam.

Ornet, rogamus, casta puertia
parvos alumnos! qui iuvenescere
seramque discant ad senectam
vivere Christiadae, morique.

FRANC. XAV. REUSS.

nostrûm inficiabitur, hanc quam volumus pietatem innumeras tabulas aeternis, ut ita dicam, coloribus depictas, figuras aere mirabiliter delineatas, multaque aedificia, ob quorum excellentiam Italiae decus adhuc exteris gentibus lucet, peperisse? Perpendite, quaeso, paullisper divina Aligherii carmina: quibus perlectis, obiiciat aliquis pietatem a Christi veritatibus excitatam litteris contradicere, quum ipsae litterae sibi praecipue pietatis miracula canenda assumant. Videte vel primas syllabas vindicatae Solymae; noscetis illico quot stimulos haec pietas adiecerit Torquato, pia bellatorum arma celebraturo. Si Philippus ille Brunelleschius concamerati templi tholum, trecentorum artificum undecumque convenientium unus quasi ludens ad caelum sustulit, pietati (1) debet, quae audaciam animo, robur ingenio addidit: altissimum enim opus aggrediebatur Caelitum Reginam sibi affuturam confidens. Si Raphaël, quo tantum Italia patria superbit, humanas formas in iugo Palaestinae celeberrimo divinitus immutatas depinxit, Deique maiestatem et splendorem, admirantibus hominibus, in terram adduxit; pietati debet, quae maximis eius coeptis adspiravit. Si Michaël, ut cum poeta loquar, divinus magis quam terrenus Angelus habendus, novo artis conatu effecit, ut cum Horatio vere diceremus, pictoribus esse potestatem quidlibet audendi; pietati debet, cuius divino spiritu assidue afflatus eo magnitudinis processit, quam nemo eatenus excogitaverat. Si denique ille Ligurum audentissimus, Christophorus, cui robur et aes triplex circa pectus fuisse videtur, fragilem ratem truci pelago commisit, et multa per aequora processit, regionesque ab orbe cognito remotas Europae patefecit, pietati debet magnaeque cupidini verum Deum in barbara loca inferendi, ut saepe ipse testatus est, Christique sepulcrum ab impiorum manibus in libertatem vindicandi. Quare quum pietatis sensus atque exercitatio egregium sit hominum ornamentum, maximeque apud omnes auctores reverendum; quum litterae ipsae humaniores, quibus dediti sumus, homines poliendo atque ad humanitatem vocando mirum in modum hanc virtutem foveant; quum mortalium mentibus vim atque alas pene suppeditent, ut sanctissimae religionis arcanas veritates diligant, et, quantum homini fas est, cognoscant, quod viri rebus gestis atque editis scriptis praeclarissimi confirmant; quum denique litterae ex hoc pietatis splendore maxima luce refulserint, illi invicem auxiliantes, ita ut neque ullum fere litterarum nostrarum monumentum absque pietate, neque pietas aliqua apud homines insignis sine litteris prodierit, quid dubitamus de earum bono et mutua utilitate?...

MAURUS RICCI, *Sch. Piar.*

(1) Iuvat hic referre verba a Philippo Brunelleschio habita in concione: *« Ricordandomi che questo è Tempio sacrato a Dio e alla Vergine, mi confido che facendosi in memoria sua, non mancherà d' infondere il sapere dove non sia, e aggiugnere le forze e la sapienza e l' ingegno a chi sarà autor di tal cosa ».*

PAROEMIAE SIVE ADAGIA

Delphinum natare doces.

In eos competit, qui monere quempiam conantur in ea re, in qua quum ipse sit exercitatissimus, nihil eget doctore. Nam delphinus in natando pernicissimi impetus est, ita, ut non modo superet omne natatilium genus velocitate, verum etiam terrestrium animantium, auctore Aeliano (lib. XII). Quin et naves transilire eum dicebant atque, contento spiritu, teli in morem eiaculari. — Item: *Aquilam volare doces*; quod enim delphinus inter pisces, id aquila inter volucres.

EX BATAVIA

De certamine poetico Hoeufftiano an. MCMXI.

Accepimus, et libenter edimus:

Die XI mens. Martii MCMXII in conventu Ordinis Litterarii Academiae Regiae Disciplinarum Neerlandicae relatum fuit de XXXII carminibus, quae Amstelodamum missa fuerant, ut de praemio an. MCMXI certarent. Horum aureo praemio dignum iudicatum est carmen inscriptum *Thallusa,* cuius auctor apparuit IOANNES PASCOLI Bononiensis. Praeterea sumptibus Academiae in lucem edentur novem carmina praestantissima, si poetae *ante kalendas Iunias* veniam dederint schedulas aperiendi. Sunt autem his titulis: *Solatiolum, Venator, Lydia, Eunus, Villa Syronis, Plotinus, Strages infantium Bethlehemitarum, Tupac Amaru, Ad Rhenum fluvium.*

AMSTELODAMI, die XII mens. Mart. MCMXII.

H. T. KARSTEN,
Acad. Reg. h. t. ab actis.

Immoderate agere haud videmur Batavis hisce litteris addentes, ex carminibus peculiari laude ornatis duo, *Plotinum* nempe et *Stragem infantium Bethlehemitarum,* alterum, Francisco Sofia Alessio, alterum Francisco Xav. Reuss, sociis nostris clarissimis, deberi; quibus novo hoc honore auctis ex animo gratulamur.

V. U.

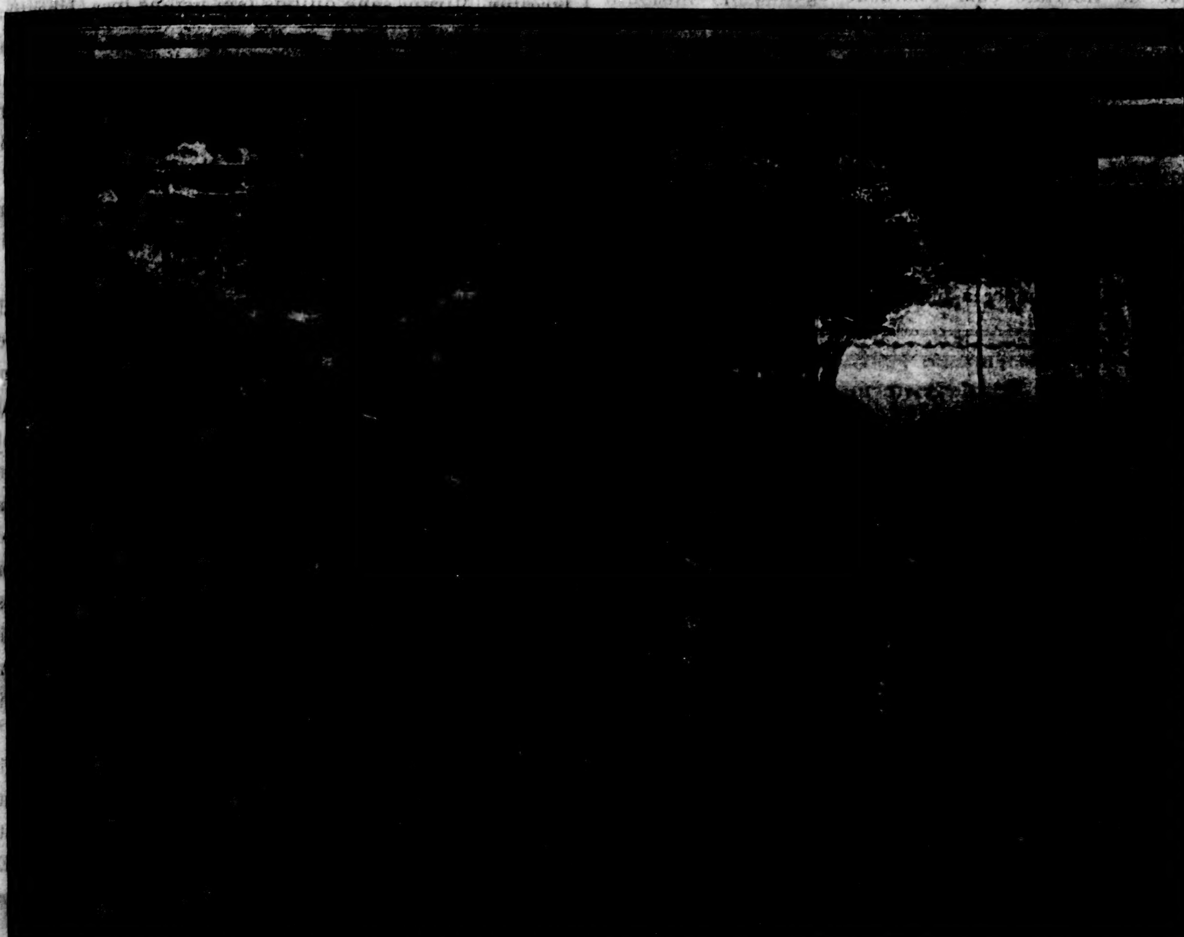
Alienis abstineto, quo tutius vestrasque opes teneatis..... Iniusta lucra ne existimetis auctura esse divitias, sed periculum allatura.

ISOCRATES, *Orat. ad Nicodem.*

Hominibus prodesse natura iubet..... Ubicumque homo est, illi beneficio locus est.

SENEC., *De vita beata,* XXIV.

MOYSIS GESTA AB ALEXANDRO BOTTICELLI PICTA

In Xystino illo Vaticani sacello, in eo artis miraculo quod conventum pictorum maxime per orbem xv saeculo illustrium non immerito dixeris, Alexandri Philippi, vulgo *Botticelli*, murales tabulae non ultima obtinent; artificis, ingenio, figurarum suavitate singularique subtilitate perinsignis, cui immo Pontifex picturarum omnium argumenta atque distributionem commiserat. Is autem Moysis historiam sibi delegit, cuius facta nonnulla, in unum a Botticellio collecta, sub oculis lectorum nostrorum hodie ponimus.

Spectant haec ad Moysis vitae partem, quam in *Exodi* II et III legimus ad tabulaeque intelligentiam brevi repetimus.

Quum scilicet Moyses iam adolevisset, fratres suos invisurus venit, nactusque ea occasione Aegyptium inclementer Hebraeum quemdam habentem, rei indignitate commotus, sedulo prius, an ab aliquo observaretur, circumspiciens, in Aegyptium insiliens, occidit, atque cadaver in sabulo occuluit. Mane alterius diei, duos Hebraeos mutuo iurgantes audiens, alterum ex illis admonuit, ne fratrem percuteret. Quum ille respondisset, nihil se cum ipso rei habere, illique homicidii crimen exprobrasset, Moyses eam rem proditam intelligens, sibi plurimum metuit.

Et iure; quum Pharao, ea caede intellecta, virum ad supplicium quaereret. Secessit ergo Moyses in Madianitidem, regionem trans Mare rubrum, in Arabia Petraea, ad montem Sinai. Quum eo pervenisset, iuxta puteum sedebat, quo forte accidit ut filiae Iethro, Sacerdotis Madian, adaquandis gregibus accederent. Impletis iam ab illis aqua canalibus in usum gregis, pastores supervenerunt, ut mulieres abigerent; sed Moyses, earum patrocinio suscepto, iniuriam propulsavit, simulque gregibus adaquandis operam suam contulit. — Acceptum ab extraneo viro beneficium puellae, domum reduces, patri renunciarunt, a quo statim Moyses accitus, eo contubernio gratuito aliquandiu usus est; deinde firmam stabilemque moram iureiurando pollicitus, Sephoram, Iethro filiam, coniugem duxit, a qua duos habuit filios, Gersam et Eliezer. Quum autem Moyses pascendis Iethro ovibus occuparetur, in deserti interiora penetrans, ad Horeb usque olim pervenit: ubi rubum ardentem, intactis tamen vepribus, conspicatus, primo obstupescens haerere, deinde propius accedere, oculis causam rei exploraturus. Sed audita continuo Domini vox de medio rubi, ne accederet; quin et praecipientis, denudatis pedibus locum sanctum maiore reverentia contingeret. Adiecit vox, se esse Deum patris Moysis,

Stili lapidarii elementa[1]

LITTERAE INSCRIPTIONUM SINGULARIUM ET VOCABULA DECURTATA.

§. IV. — *Inscriptionum historicarum.*

A. M. XX. Anno miliario vigesimo.
A. P. V. C. Anno post Urbem conditam.
Apell. E. Appellatus est.
Coact. Abdic. Coactus abdicare.
D. S. S. De Senatus sententia.
D. S. P. F. C. De sua pecunia faciundum curavit.
Ex S. C. Fin. Pomerii termin. Ex senatus consulto fines Pomerii terminaverunt.
In E. L. F. E. In Eius locum factus est.
In M. M. E. In Magistratu mortuus est.
In sing. H. In singulos homines.
Lg. Legavit.
In Mag. decis. est. In Magistratu decisus est.
L. F. Lustrum fecit.
M. P. XV. Millia passuum quindecim.
N. Nummo, vel nummos.
Ob. Hon. Ob honorem.
P. S. F. Pecunia sua fecit.
Prox. Cipp. Pep. CLXVI. S. Proximo Cippo Pedes centum sexaginta sex semis.
R. G. C. Rei gerundae causa.
R. R. Raderibus relectis, vel recta regione.
Vit. Facti Abd. Vitio facti abdicaverunt.

§. V. — *Elogiorum.*

Id. Febr. Idus Februariae.
Mag. Eq. Magister equitum.
Ord. Comens. Ordo Comensis.
P. Praetor.
Praetor. Praetorum.
Q. Quaestor.
S. F. Sacris faciundis.
V. C. Vir Clarissimus.

§. VI. — *Constitutionum publicarum.*

A. A. S. E. V. Alter Ambove si eis videbitur.
B. F. Bonum factum.
D. E. R. I. C. De ea re ita censuerunt.
D. E. R. Q. F. P. D. E. R. I. C. De ea re quid fieri placeat, de ea re ita censuerunt.
E. H. L. N. R. Eius hac lege nihil rogatur.
E. R. P. E. V. E Re publica esse videbitur.
Ex. H. L. Ex hac lege.
In V. R. P. Ve. V. R. In Urbe Roma, propiusve Urbem Romam.
I. V. E. E. R. F. S. V. C. Ita ut eis e Republica, fideve sua videbitur censuere.
Quae S. S. S. Quae supra scripta sunt.
Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C. Quod de ea re fieri placuerit, de ea re ita censuerunt.
V. F. Verba fecit.

(1) Cfr. num. sup.

V. D. P. R. L. P. Ut, vel unde de plano recte legi possit.
D. E. R. Q. F. P. D. E. R. I. C. De ea re quid fieri placeret de ea re ita censuerunt.

Haec sunt exempla siglorum, quae in veterum titulis frequentius occurrunt; alia tamen sigla ad veterum normam recte quis induxerit quum nomina, appellationesque usurpari opus fuerit, quae cuique vel levi indicio nota fiant, ut si quis scribat:
Ant. F. Antonii Filius
Hor. F. Horatii Filius.

Similia his sunt:
S. E. R. Sanctae Ecclesiae Romanae.
V. E. Vir Eminentissimus.
Episc. Episcopus.
Presb. Presbyter.

Et alia huiusmodi, quae primis praescripta literis nemo quid designent ignorat. In nummis etiam quae occurrunt inscriptionum notae a ceteris diversae, quas apud Morcellium, lib. III, part. I, cap. IX, repetes. Sunt etiam ibidem plures notae, quae vel asses vel uncias designant, vel alia quae nos brevitatis gratia omittimus. Inter has celeberrima veteribus Christianis usitatissima nota, qua Christi nomen duabus graecis literis significabant, quae nominis eiusdem initiales X P, queis addita non raro alpha et omega, quibus Christum Deum aeternum fatebantur. Hae vero literae multiplici, ac varia ratione coniungebantur.

Ex his Constantinianum monogramma est, in quo linea recta iuncta literae P una fit cum altera. Vide sis, quid de Constantino hac super re enarret vetus auctor operis de moribus persequutorum; quod etiam illustravit egregio commentario vir doctissimus Petrus Lazeri. Nec aliae desunt Christianorum veterum notae, quibus epitaphia nostra ornari possint. Symbola Graeci dixere, quae maiores nostri in annulis etiam suis incidi curabant. Signa vero, ait Clemens Alexandrinus in *Paedagogo*, (lib. III, c. 2) nobis sint columbae, aut piscis, aut navis quae in caelum feratur, aut lyra musica, qua Polycrates usus est, aut anchora nautica, quam Seleucus caelabat: et si piscator effictus fuerit, Apostoli memineris, et puerorum, qui ex aqua educuntur. Haec vero, quae Clemens in christianis annulis probabat, in tumulis etiam effícta videas. Anchoram saepissime reperies, cuius figurae usus ad spem significandam antiquior Seleuco est. Palma etiam in sepulcris frequens, quam non unis Martyribus appositam Fabrettus, et Odericus ostenderunt. Vestigia denique, et pedes sepulcris insculpta aliquando occurrunt, quae Lapius quasi anathemata quaedam fuisse putat Deo sacrata pro ea bene absoluta peregrinatione, qua peregrinamur a Domino. Hasce ad libitum, Christianae professionis notas delineandas curare poteris vel sub ipsum epitaphium, vel ad latera. Excipe Christi monogramma, quod rectius initio incidetur.

FINIS.

COLLOQUIA LATINA

Obsequia scholastica invicem praestita (1).

Baptista. — Quid actum est in schola postquam abieram domum?

Andreas. — Interpretatus est magister epistolas Ciceronis; deinceps dictavit argumentum scriptionis hodie vertendum.

B. — Quando autem reddendum?

A. — Perendie mane.

B. — Iamne vertisti?

A. — Nondum etiam omnino, sed bonam partem.

B. — Dicta mihi, quaeso, vernaculum.

A. — Quaere tibi alium qui dictet; nunc ego tibi non possum operam dare.

B. — Cur non?

A. — Est mihi aliud negotium, idque necessarium.

B — Nolo te urgere, sed commoda saltem mihi tua adversaria.

A. — Accipe, utere, ut libet; modo ne abutare.

B. — Ne verearis.

A. — Serione scribis, an tu nugas agis, Vincenti?

Vincentius. — Equidem scribo serio; sed quorsum id rogas?

A. — Fuit quum elegantius scriberes. En literas! Aeque scite gallus gallinaceus scalperet unguibus.

V. — Deest mihi calamus accommodus: da mihi, obsecro, stylum novum.

A. — Non sic dantur mihi.

V. — Nolo mihi dono des, sed commodato.

A. — Sunt mihi duo tantum.

V. — Unum mihi commoda per amicitiam nostram.

A. — Amicorum omnia sunt communia. — En tibi stylum novum, imo et cum longo et firmo caule.

V. — Reddam tibi statim quum scripturam descripsero.

A. — Nolo mihi reddas.

V. — Quid igitur faciam?

A. — Quidquid voles; a me enim tibi dono datur.

V. — Gratiam habeo maximam.

Marcellus. — Quaeso, Paule, ut appares mihi haematitem hanc.

Paulus. — Scalprum non habeo.

M. — Petam mutuum a Livino.

P. — Vade.

M. — Livine, da mihi mutuum tantisper scalpellum tuum.

Livinus. — Scilicet ut magister eripiat, si te utentem deprehenderit.

M. — Utar clanculum sub pallio.

L. — Habe tibi; tamen tuo periculo.

M. — Omne in me periculum transfero.

L. — Hac lege a me auferes ut si praeceptor te spoliet, persolvas pretium.

M. — Omnino hac lege. En scalpellum.

P. — Heu quam obtusum!

M. — Age, expedi, priusquam magister veniat.

(1) Ex dialogorum libro Antonii Van Torre passim retractavit L. F.

P. — Utrum amas scribere cuspide rotundiuscula an acuta?

M. — Attempera ad nutum tuum.

P. — Ego acutiore uti soleo.

M. — Habeo alteram aculeata cuspide; para nunc mucrone crassiore.

P. — Incommodum alienam semper operam emendicare; addisce ipse artem parandi.

M. — Tentavi frequenter: oleum et operam perdidi.

Claudius. — Quis commodabit mihi dimidiatum chartae folium? Obsecro te, Dominice.

Dominicus. — Habeo folium unicum; sed ego ipse egeo.

C. — Tibi alterum dimidium serva; dimidium alterum sufficiet mihi.

D. — Revelle ex codice tuo compacto chartam vacuam.

C. — Non fecero; inde sensim compactio dissolvitur et liber membratim discerpitur.

D. — Sufficitne tibi hoc frustulum?

C. — Hei! non capiet sex versus; ex meis praesertim.

D. — Scribe in utraque folii facie, et duc versus densiores: quid necesse habes tam magna intersitia relinquere?

C. — Egone id facio? Vix intervallum est ullum; nam literae sese utrinque attingunt. Eh vero! quid tu non instruis? Nolim scribere ad exemplar tuum. En, ut pravos ducis versus!

D. — Scribe seorsum, et tace.

Fortunatus. — Estne tibi bonum atramentum, Henrice?

Henricus. — Cur id rogas?

F. — Ut mihi des aliquantulum de superfluo.

H. — Nunquam non tibi aliquid desit! Dic, quid est scholasticus sine calamo et atramento?

F. — Quod miles sine clypeo et gladio, fateor; sed in posterum instructus veniam. Nunc dato mihi pauxillum in praesentem usum.

H. — Sed atramentum meum ad instar limi crassum est; haeret in summa theca, nec defluit.

F. — Diluas aceto.

H. — Nunc est mihi acetum ad manum?

F. — Cedo, ibo ad antliam: instillabo guttas aliquot aquae.

H. Periculum est ne charta perfluat.

F. — Quid refert? Non scribimus aeternitati.

H. — Vah! Nimium infudisti. Vide, quaeso, quam dilutum: est aquae instar.

F. — Quale, quale, erit mihi usui; infunde.

H. — Porrige atramentarii cornu apertum.

F. — Infunde plusculum.

H. — Deprime istud gossypium calamo; alioquin redundabit atque effluet.

F. — Satis! Quaenam est haec profusio! Plus dedisti mihi, quam tibi retinueris. Ago tibi gratias; referam quum et tu egebis.

H. — Utere commodo tuo.

Gustavus. — Nemo ne arenam habet ad manum?

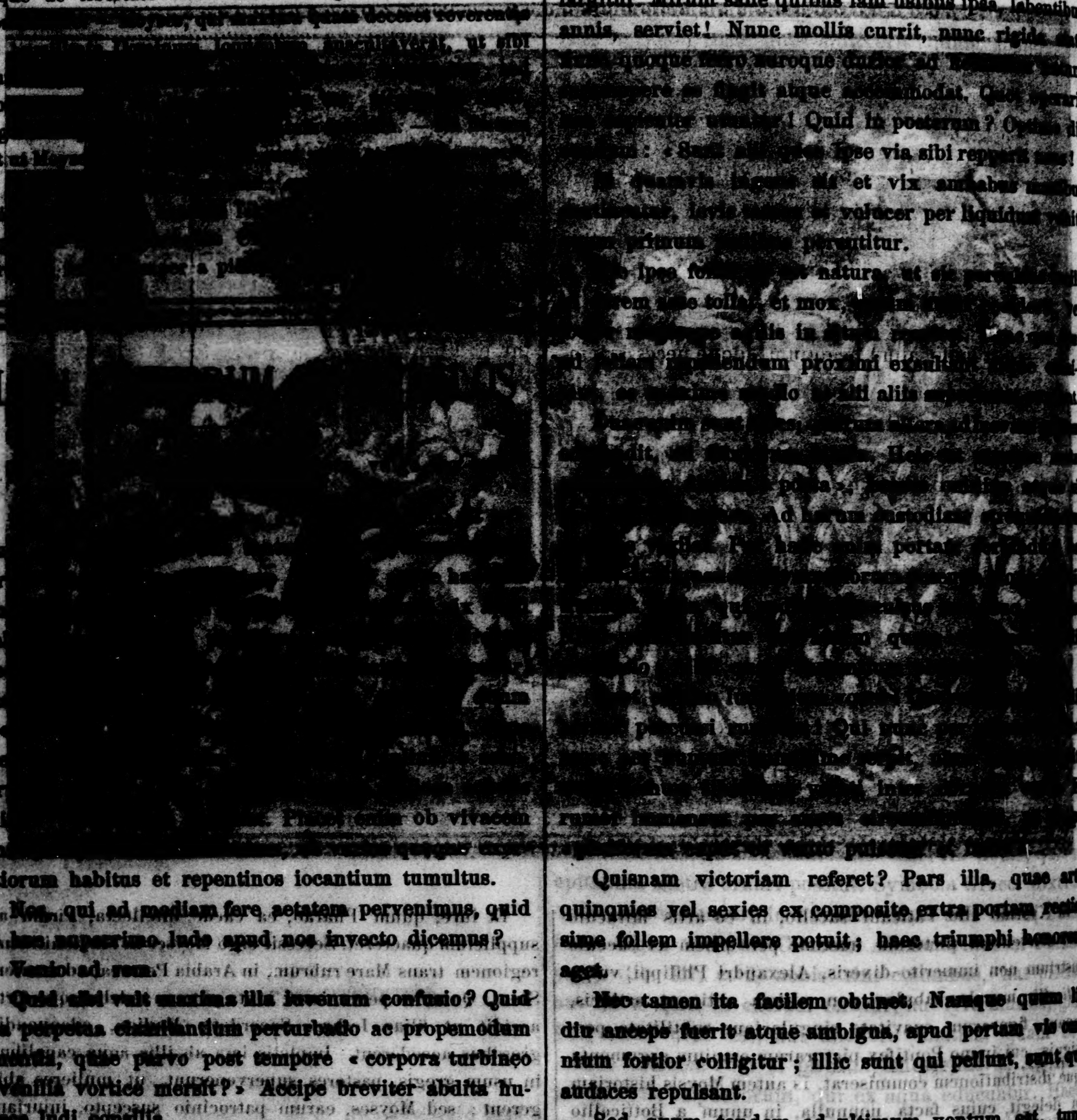
Richardus. — Habeo, sed perparum.

G. — Oro te, scripturam meam consperge modico

Abrahami, Isaaci et Iacobi, qui, auditis Hebraeorum sub Aegyptiis fatiscentium clamoribus, illis relevandis in libertatemque afferendis transferendisque in terram lacte et melle manantem, in regionem nempe Chananaeorum, descenderet: totum autem opus educendi e captivitate populi, atque de libertate cum Pharaone agendi, ipsi Moysi se

Qui ludi princeps iure constituitur, in medium progressus suis adversariisque circumdatus dat pugnae signum.

In manibus ei est follis haud ita exiguus, gummi illa compositus, quam nuperrime nobis Brasilia tellus largitur. Mirum sane quibus iam usibus ipsa, labentibus annis, serviet! Nunc mollis currit, nunc rigidus

citiorum habitus et repentinos iocantium tumultus.

Nos, qui ad mediam fere aetatem pervenimus, quid de hoc nuperrime ludo apud nos invecto dicemus?

Venio ad rem.

Quid sibi vult maxima illa iuvenum confusio? Quid illa perpetua clamantium perturbatio ac propemodum amentia, quae parvo post tempore « corpora turbineo invenilia vortice mersit? » Accipe breviter abdita huiusce ludi consilia.

In primis scito totam praesentem luctantium virtutem in ipsa pedum fortitudine inniti. — Cur miraris? Cur hisce auditis te subridentem video? Audi quid sit in posterum.

Acies est omnium latissima, ut in ludis gymnicis esse solet. Hinc inde luctantes viribus pedibusque valentes stant ludere parati. Plerumque et veste liberiore utuntur annulisque contexta: pileolo caput ex more nautarum tegunt, lana fuco medicata passim confecto. Et ut nautae omnes laeti audacesque adparent, et ipsi pueri ex toto corde laetitiam victoriae sentire videntur. Tunc magnum in acie silentium, et ludorum initium cupidius omnes exspectant.

Quisnam victoriam referet? Pars illa, quae arte quinquies vel sexies ex composito extra portam rectissime follem impellere potuit; haec triumphi honorem aget.

Hoc tamen ita facilem obtinet. Namque quum lis diu anceps fuerit atque ambigua, apud portam vis omnium fortior colligitur; illic sunt qui pellunt, sunt qui audaces repulsant.

Sed quum tandem ad ultimum ventum est, tunc omnes conatus illuc vertuntur, ne quis adversariorum follem possit ultra portam ad victoriam impellere. — Et vel in ludis hoc opus, hic labor est!

Si Virgilius cecinit:

..... *Troianis cum multo gloria venit Sanguine.....*

et ego, hoc novissimum verbum, parce detortum, nostris luctantibus cum *multo sudore* optime aptandum esse putabo.

Maxima enim gloria adscribitur adversarios superasse.

SUBALPINUS.

II. Duplicia I. et II. classis sua die impedita, iuxta Tit. III novarum Rubricarum n. 3, transferri debent in proximiorem diem liberam ab alio duplici I. vel. II. classis et ab Officiis huiusmodi festa excludentibus; transferri tamen non possunt in Dominicam etiam minorem, iuxta n. 2 eiusdem Tituli.

III. Duplicia I. et II. classis certis sua die impedita Dominicis vel Feriis affixa, si perpetuo impediantur, iuxta novas Rubricas Tit. IV, n. 2, reponenda sunt in feriam proxime insequentem per singulos annos liberam ab alio Duplici I. vel II. classis aut ab aliqua die Octava, vel ab officiis huiusmodi festa excludentibus, non vero, ut censent nonulli Liturgistae, in primam diem ut supra liberam, post ambitum dierum infra quos incidere possunt.

IV. Licet iuxta novam Concurrentiae Tabellam, in concursu Duplicis maioris cum alio Duplici maiori, totum fieri debet de Nobiliori cum commemoratione de alio, ideoque Festum Domini duplex maius Secundarium cedere debeat Festis eiusdem ritus B. Mariae Virginis aut Sanctorum Primariis; nihilominus, quando Festum Domini Duplex maius secundarium in Dominica die occurrens concurrit cum festo Duplici maiori primario B. Mariae vel Angelorum vel Sanctorum, Vesperae erunt de praefato Festo Domini, quia in casu Officium Festi Domini subrogatur Officio Dominicae. — Die 24 Februarii 1912 — Fr. S. Card. Martinelli, S. R. C. Praefectus. — Petrus La Fontaine, Episc. Charystien., Secretarius.

Dubia varia.

I. Decurrente anno 1912, Dominicis diebus in quibus, iuxta Praescriptiones temporarias, Missa lecta celebrari potest vel de festo duplici maiori vel minori occurrente, vel de Dominica, utendumne est, in Missa de Dominica, colore a Kalendario pro Festo occurrente indicato? — *Resp.* Negative; et Missa Dominicalis sicut et Missa ferialis colorem sibi proprium iugiter servet.

II. Anno proximo 1913 Dominica in Septuagesima occurrit die 19 Ianuarii; anticipari propterea debet Dominica II post Epiphaniam. Quum autem in kalendario universali singuli dies hebdomadae impediantur Festis ritus duplicis, praeterquam dies 16 in qua occurrit Festum ritus semiduplicis, et in permultis kalendariis particularibus nulla dies libera sit a festo ritus duplicis; quaeritur an Dominica praedicta in kalendario universali anticipanda sit per integrum officium, ut antea, die 16 Ianuarii, et in kalendariis particularibus per simplicem commemorationem die 18 Ianuarii? — *Resp.* Officium Dominicae II post Epiphaniam impeditae amodo anticipetur in Sabbato aut in alia praecedenti Feria, in qua occurrit Festum ritus semiduplicis. Quod si nullum semiduplex infra hebdomadam habeatur, anticipetur in Sabbato, aut in alia praecedenti Feria, occurrente etiam Festo ritus duplicis minoris.

III. Quum ex Praescriptionibus temporariis facta sit locorum Ordinariis et Superioribus Regularium facultas expungendi a proprio kalendario Festa B. M. V. aut Sanctorum ritus duplicis maioris aut minoris Dominicis diebus assignata; quaeritur an ipsi eadem gaudeant facultate quoad festa fixa particularia a S. Sede indulta, quin necesse sit ad S. R. C. recurrere? — *Resp.* Negative et in singulis casibus ad S. Rituum Congregationem negotium deferatur.

(Ex decr. d. II mens. Martii MCMXII).

Ex Congregatione Indicis, die XXVII mens. Februarii MCMXII notum factum est, r. Venantium Gonzalez, decreto S. ipsius Congregationis diei XX Ianuarii proxime elapsi laudabiliter se subiecisse.

DIARIUM VATICANUM

(Mense Martio MCMXII).

Coram SSmo. admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites aliosque viros, qui sui quisque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Iosepha princeps foemina Wallenstein; Columna De Paliano princeps Urbanus; Bentivoglio de Aragonia marchio; Ludovicus Pastor, rector historici Austrorum Instituti de Urbe; Doctores et alumni Urbani collegii Angelici; Wolkonski, princeps foemina; De Rabien marchio; Cramer dynasta; Vaughan chiliarchus; Hatzfeldt-Trachenberg, Comes, Germanorum Caesaris cubicularius; Maria Aloisia Isenburg-Birstein, ex Imperiali Teutonum genere princeps foemina; Heblelling doctor, catholici Lovaniensis athenaei Rector; De Rokowsky dynasta, ex intimo consilio Austrorum Imperatoris; Coetus Catholicarum Mulierum de Urbe; De Leiningen, Comes; Sacer Purpuratorum Senatus, Legati exterarum nationum apud Apostolicam Sedem, Pontificii aulici omnes omina SSmo. offerentes ob diem eius nominalem; Guilelmus Butt, militum praefectus et consularis legatus Praesidis Civitatum Foederatarum Americae Septentrionalis; Galeazzus Thun de Hohenstein, princeps, Militaris Melitensis Ordinis Magister Maximus eiusque Consilium; Fabius Fani, Comes, Hierosolymitani Militaris Ordinis Praefectus eiusque Consilium; Mediolanensium peregrinorum manus; Ferdinandus et Alafridus de Liechtenstein principes; Comes de Silva Ramos.

Pontificiae electiones.

— R. p. d. Salvator Talamo inter Consultores S. C. Studiorum; r. p. d. Camillus Laurenti et r. p. Gulielmus Arendt e S. I. inter Consultores C. Sancti Officii; r. p. d. Nicolaus Marini inter Consultores Pontificiae Commissionis ad Ius Canonicum in Codicem redigendum; rr. pp. Benedictus Ojetti e S. I. et Iulius Saubat e Presbyteris S. Cordis Iesu de Betharram, inter Consultores Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis adleguntur.

— Illmus. et Rmus Dnus. Carmelus Pujia, archiepiscopus S. Severinae, in coetum Episcoporum Pontificio solio adstantium adsciscitur.

— Excmus. vir Franciscus Serlupi, Equiso Maior Summi Pontificis creatur.

ANNALES

Italici regis vita nefarie petita.

Postremi fortasse prae tempore, haud vero demissiore voce, choro Italorum omnium, imo cultarum ubique gentium, nos adiungimus ad grates Deo agendas, quod vitam Emanuelis III regis Helenaeque regiae uxoris a scelesta manu impii cuiusdam, hominis ipso nomine indigni, incolumem servaverit. Quod si huiusmodi facinora abominanda ac detestabilia semper sunt, eo magis apud Italos nos hisce diebus vituperanda, quum populus, avitam gloriam repetens, una mente, uno animi sensu acerrimum gerit bellum ad humanitatem illuc re-

pulvere; invertenda est pagina; confundentur literae lituris.

R. — Insere chartam bibulam.

G. — Aeque in promptu non est mihi.

R. — Pulverem abradas de pariete.

G. — Nefas est scalpendo deturpare scholae parietes. Quid cunctaris? Insperge pauxillum... Attentus es nimium ad rem nihili; arena quid vilius?

R. — Nihil profecto; verum ad litus maris, ubi eius est copia. Tamen explica librum, et excipe.

G. — Referam vices quum tibi opus fuerit. — Quid video? Iamne nunc descripsisti integrum scriptionis argumentum?

R. — Descripsi.

G. — Utinam mihi essent articuli tam celeres! Equidem perquam tarde scribo.

R. — Quid potes dictantis vocem scribendo assequi?

G. — Aegre admodum. Egomet mihi; nam prima mihi cura est ut bene scribam; proxima ut celeriter. *Sat cito si sat bene.*

R. — Belle! Sed istam cantilenam cane magistro quum dictat: *Sat cito si sat bene!*

EX ITALIS URBIBUS

De statua in honorem et memoriam Ioannis Bosco sacerdotis Augustae Taurinorum locanda.

Rem novam adhuc lectoribus nostris narramus. Abhinc aliquot dies, iuvenes nonnulli electissimi, ingenio praestantes atque virtutibus, alumni olim Ioannis Bosco eximiis dotibus praeclari, ut gratum animum erga egregium hominem testarentur, statuam aere conflatam, in hac Taurinensium civitate, quae praeclarissimorum Viri operum initium fuit et caput, ponere statuerunt.

Iam nomini excellentissimi sacerdotis est via ex Municipii auctoritate, dicata; iam Castrinovi in Astensibus, ubi immortalis suum vir ortum habuit, statua paucis ante annis posita est; sed Taurini, ubi primum adlaboravit, plurimasque aedes pueris alendis erudiendisque aperuit, insigne aliquod monumentum desideratur.

Scio equidem neminem esse vel apud Italos vel apud exteras gentes, qui ignoret quis fuerit Ioannis Bosco, quot egregia ediderit opera, quibus sanctissimis ingenii artibus mentisque enituerit. Hic enim missus a Deo, omnia sibi agenda esse putavit, quae in iuventutis commodum potissimum succederent, vel qui studiis operam navarent, vel artibus ad temporum rationes exactis incumberent, quibus sibi victum honeste quaeritare consueverunt.

Nunc vero, adventante saeculari anno, quo egregius vir in lucem editus est (1); ipsi Ei volunt statuam mirifico artificio confectam dicare in situ haud longe posito ab aedibus, quas ipse in urbe Subalpinorum capite primum condidit, et ubi suis temporibus prata adhuc erant sataque, et primitus ad iuventutem tuendam pro Christo meruit stipendia.

(1) Natus est anno MDCCCXV.

Sunt enim huiusce consilii socii et magistri et artifices; sunt litterati homines; sunt et mercatores; sunt et excellentissimi viri scholis nuper egressi, sunt et Magni Taurinensis Athenaei doctores, sunt denique Oratores populares et nobilissimi Senatores, qui animum Hominis ingeniumque sanctissimum admirantur. Hi omnes sibi huiusmodi munus ad honorem maxime reputantes, inter primos huius operis socios adnumerari optaverunt.

Quae quum ita sint, haud ab re sua esse putavi, rem laudabilem *Vocis Urbis* lectoribus proponere, iisque plurimum commendare.

Nomen atque oblationes excipiuntur Augustae Taurinorum apud electissimos viros qui dicuntur: *Comitato per il Monumento al Ven. D. Giovanni Bosco. Via Cottolengo, 32 e Via Regina Margherita, n. 176. - Torino.*

I. B. F.

EX SACRIS CONGREGATIONIBUS ROMANIS

SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE

Ex Congregatione de Religiosis.

Dubia circa Tertios Ordines Saeculares.

I. — Utrum *Congregationes* Tertii Ordinis S. Francisci Ass. ab una Obedientia Primi Ordinis vel a Tertio Regulari Ordine erectae, possint, inconsultis vel invitis Superioribus qui ipsas erexerunt, ad aliam obedientiam valide transire? — *Resp.* Negative.

II. — Utrum *eaedem Congregationes* ab una Obedientia ut supra erectae et a Fratribus alterius Obedientiae in eadem Provincia vel Civitate commorantibus directae, adhuc sint sub dependentia primae Obedientiae — *erigentis* — ita ut haec possit *easdem Congregationes* visitare et ea omnia perficere quae de iure requiruntur in legitima iurisdictione? — *Resp.* Si directio Congregationis Tertiariae ab una familia Franciscali prius erectae legitime commissa fuerit Fratribus alterius Familiae, negative; secus, affirmative.

(Ex decr. d. VI mensis. Decembr. MCMXI).

Ex Congregatione Rituum.

Decretum de interpretatione rubricarum ad normam Bullae «Divino afflatu».

Evulgato novo Psalterio, novisque Tabellis Occurrentiae et Concurrentiae Festorum, non una in praxi fuit interpretatio Rubricarum, quas ad normam Bullae *Divino afflatu* Commissio Pontificia ad id instituta confecit, ut videre est in diversis Calendariis pro currenti anno 1912 noviter redactis. Ad dubia ergo in posterum praecavenda, Sacra Rituum Congregatio ad petitionem eiusdem Commissionis Pontificiae, referente infrascripto Secretario, statuit et decrevit:

I. Rubrica de Suffragio Sanctorum, quae in Ordinario Divini Officii ad Laudes et Vesperas habetur, interpretari debet iuxta Tit. VII, n. 4 novarum Rubricarum, et ad ambiguitatem tollendam, praefata Rubrica in posterum sic edatur: «Deinde, extra tempus Paschale..... et exclusis diebus, in quibus occurret quodcumque Officium Duplex aut infra Octavam, aut Dominica in qua commemoretur Duplex simplificatum, fit sequens Suffragium».

— d. XXI Sambois, in oppido Foederatarum Civitatum Americae Septentrionalis, dum cunicularii in fodinis operi intendunt, improvisum fit incendium, in quo miseri opifices fere omnes horrendam inveniunt mortem.

— d. XII immane incendium aliud Tokio ex Iaponia urbe nunciatur, unde domus ad septingentarum numerum absumuntur.

— d. XXIII Gulielmus, Germanorum Caesar, Berolino proficiscitur Vindobonam Franciscum Iosephum, Austrorum Imperatorum, visitaturus, ac deinde Venetias, ubi die XXV cum Italorum rege colloquium habet.

— d. XXIV Neapoli, Vito Fornario, Italicarum litterarum et Christianae philosophiae lumini, publicum monumentum dicatur.

— d. XXV Pisis, brevi hora fato concedit Antonius Pacinotti, physicus ille perillustris, qui ex inventa a se electrica virtute, annuli electro-magnetici nomine nunc vulgo cognita, auctor exstitit potentissimarum machinarum, quas cursus electridis continuus agit.

— d. XXVI Neo-Eboraco ex urbe notum fit in fodinis ad Bluseld, ob praerupta necopinato loca, cunicularios nonaginta calamitose sepultos esse.

— d. XXVII Constantinopoli, supremi administri ad externa tractanda negotia aedes igni delentur.

— d. XXXI Patavii gravis anni obit Aemilius Tezza linguarum scientia, Indicarum praesertim, cultor insignis, quas ipsum Iosue Carducci, poetarum nostrae aetatis in Italia facile principem, docuit.

LIBRORUM RECENSIO

PAULUS RECANATESI. — *Carmina Sacra.* — (Recineti, ex typ. Raynaldi Simboli).

Auctor, qui sodalis est Philippini Oratorii, collegit in nitidum fasciculum ultra viginti carmina latina, varias per occasiones, de argumentis plerumque sacris composita. Versibus utitur hexametris et distichis, qui ex eius calamo facili fluunt vena, atque artificem produnt latini sermonis scientissimum et in tornandis eleganter versibus apprime versatum.

Vera me dixisse, cognoscet ipse lector ex hisce, quos subiicio, Recanatesii versiculis de mense Maio, B. Virgini Mariae dicato:

Garrula de pratis caelo se tollit alauda,
et silvae et colles arvaque ubique virent.
Quam bene natorum pietas tibi, Virgo, dicavit
hunc mensem, quo non carior alter adest!
Has igitur violas, nostri munuscula amoris,
aurorae lacrimis excipe lucidulas.
Nil melius meus hortus habet; sed pandet odorem
mox tibi puniceo tincta colore rosa.
Haec te ture decet: cunctis ut floribus ista,
sic tu Caelitibus pulchrior una nites.

ANGELUS NARDI. — *Inscriptiones.* — (Aquilae in Vestinis).

Breves, sed elegantes, auctor edidit paginas, seriem nempe concinnarum inscriptionum, ubi de venerando agitur viro Ioanne Garigliani, qui apud archiepiscopum Aquilanum munere fungitur auxiliaris Antistitis. In huius quoque stemma Nardius aliquot composuit distichos, gratia simul sensuque conspicuos.

Nam quum in eo stemmate et flumen et stellae et lilia depicta sint, haec ita venuste poeta interpretatur:

Ecce Dei flumen, currens de montibus altis,
tranquillum irriguas ad mare volvit aquas.
Auspicium felix! Nitido tria sidera caelo
fulgent: alma Fides, Spes bona, divus Amor.
Candida virtutum florent tria lilia signa;
qui sit, quae Ille velit, cernite: stemma docet.

F. X. R.

AENIGMATA

I.

Cum furiunt imbres *prior* horret et anxius haeret.
Scinditur at nubes, refracta en lumina solis;
Nunc *alter* rutilat; nunc en ridere *pr orem.*
Totus rex vixit; moriens est bestia factus:
Nomine mutato, divinos sumpsit honores.

II.

Partibus ex iunctis, ambas quas musica praebet,
Piscis fluminea, o lector, qui incolit undas,
Et nullo spinae qui laedit acumine, constat.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Doctorem IOSEPHUM FORNARI, Commentarii moderatorem *(Roma, via del Governo Vecchio, 96)* miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet IOANNIS FRANCESIA dramaticam actionem, cui titulus:

EUPLIUS

Aenigmata an. XV, n. I proposita his respondent:

1) Canis; 2) Orion, Arion

Ea rite soluta miserunt:

Lad. Lud. Podobinski, *Neo Sandecia.* — Georg. à Belthy, *Magnovaradino.* — Ios. Wabner, *Varsavia.* — Steph. Lowinski, *Zerkow.* — Aug. Scriban, *Iassiis.* — I. M. Meunier, *Corbiniaco.* — P. C. Peltenburg, *Soetervonde.* — Ioan. Galbiati, *Mediolano.* — Lucius Rhaetus, *Bucarestino.* — Petr. Fura, *Vico.* — Alois. Cappelli, *Senis.* — Ioan. Sismondo, *Casali Montisferrati.* — Lud. Kobierzycki, *Leopoli.* — Paulus Dan, *Constantia-Tomis.* — Ant. Dalla Venezia, *Venetiis.* — Iac. Fortina, *Arona.* — Ad. Kozlowski, *Petricovia.* — F. Ortiz, *Morelia.* — Ant. Masia, *Terragona.* — Iac. Menendes, *Madrito.* — Alb. Kaip; Ant. Whiteside, *Dublino.* — Fr. Salvatore, *Syracusis.* — I. Martins, *Philadelphia.* — Nic. Lagumina, *Panormo.* — F. Ricci, *Florentia.* — Nic. Bianchi, *Augusta Taurinorum.* — Georg. Archambeault, *Quebeco.* — Petrus Tergestinus - Mart. Dunne, *Neo-Eboraco.* — Alb. Perraud, *Lutetia Parisiorum.* — Paulinus a S. Iosepho, *Barcinone.* — Raim. Silvan, *Londino* — Nic. Endrigi, *Salisburgo.* — Rich. Muller, *Berolino.* — Rich. Brondel, *Brugis.* — R. Richi, *Traianopoli.* — F. X. M., *Drepano.* — Fr. Xav. Ghion, *Ostunio.* — F. Arnori, *Mediolano.* — Clem. Fiard, *Curia Rhetorum.* — Vinc. Starace, *Neapoli.* — Arm. Duval, *Massilia.* — Diom. Falva, *Constantia.* — Christ. Del Fierro, *Merico.*

Sortitus est praemium:

RAIMUNDUS SILVAN,

ad quem missum est opus, cui titulus:

VINCENTII LANFRANCHI
DE ORATORIBUS ROMANIS
ACROASIS

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, Iurisperitus

ROMAE — Ex officina *Societatis Editricis Romanae.*

ducendam, ubi iam victrices aquilas, fortium virorum insignia, posuerat, ac deinde Christi religionem, tot Martyrum sanguine germinatam, tot Doctorum scientia confirmatam et auctam, cultus omnis monumentum importaverat. Fama, perobscura licet, manavit, dextram vesani iuvenis a iuvenum Turcarum illa patriae ipsi suae perniciosissima factione, armatam turpitudinis pretio fuisse ad Italici regis necem. Animus quidem id vel cogitare horret, ipsoque dubio refugit; sciat tamen barbarus quivis sicarium perduxerit, se nihil aliud quam maximam execrationem in se, adiunctionem animorum maximam erga virum, quem nefandum huiusmodi crimen petierit, fidem denique maximam populi in fatis suis excitasse.

* * *

Bellum inter Italos atque Turcas.

Revera magis nunquam quam hisce proximis diebus fortunam suam cum regalis familiae fortuna Italica gens visa est sentire coniunctam; itaque in dies factum aliquod exspectare, quod felici aliqua ratione finem Lybico bello imponeret. Verum si et Turcarum impetus exceperis die III mens. Martii Dernae ad urbem per totam diem repulsos; et a Mergheb colle hostes, noctu diei VI eum recuperare conantes, distentos a nostris feliciter; et oasim duarum palmarum (ita vulgo nuncupant) die XII cum Arabum magna caede occupatam; denique Turcarum oppida Sceik Saidi ac Dubab fulmineis tormentis oppugnata, mensis huius procurationes transivit.

Et sane a ceteris Europae nationibus procurandae pacis, ipsae quoque transire videntur.....

PUBLICI PER ORBEM COETUS
legibus ferendis

— In Anglia ex cuniculariorum desertione occasione arrepta, lex lata, qua operariorum stipendia minima statuuntur.

In Austria de gubernii consiliis ad rem militarem tuendam fuse disceptatum.

In Gallia de comitiorum disciplina populariumque legatorum numero reformando quaestio late agitata.

In Germania rationes acceptorum et expensarum tum pro internis rebus tum pro exteris negotiis ad examen revocatae.

In Hungaria, quum Imperator assentiri noluisset pactioni a gubernio cum adversariis ineundae ad iura nonnulla recusanda circa subsidiarias Hungariae cohortes, vel in pace conscribendas, administrorum collegium, praeside Khuen, a munere abdicavit.

In Italia rationes acceptorum et expensarum, inter quas eae quae necessariae viderentur ad bellum in Turcas gerendum, approbatae.

In Russia iudiciorum reformatio agitatur.

PER ORBEM

Die I mens. Martii MCMXII Pekini in urbe seditiosorum manus ex improviso, incendiis passim excitatis, in civium domos vastationem infert, quae vix armata manu cohiberi potest. Damna inde ingentissima fiunt.

— d. II in Anglia carbonis fodinarum opifices omnes ex condicto, maiorem mercedem repetentes, a labore recedunt.

— d. IV, Tarenti, in navi, cui a Victorio Emanuele nomen, repentino fere morbo absumitur Augustus Aubry, Italicae in Mediterraneo classis praefectus, Neapoli natus an. MDCCCXLIX, vir navalis disciplinae peritissimus, quam in bello quod in Turcas geritur maxime ostendit.

— d. X Petrus Christophersen, Norvegiae consul in Bonearensi civitate, nunciat Rodoaldum Amundsen certiorem ipsum per telegraphi tramitem fecisse, se antarcticum polum revera attigisse.

— d. XI Etamps in urbe Bernard puella, vix undeviginti annos nata, experimenta agens ad aviatricis diploma obtinendum, cum velivolo suo in terram praecipitat ac tristi fato succumbit.

— d. XIII Madriti supremum obit diem Eduardus Saavedra, regalis illius academiae decus.

— d. XIV Romae scelestus quidam homo ex anarchistarum factione Italiae regis ac reginae vitam manuballistula nefarie petit. Divino quidem auxilio regales coniuges sospites evadunt, dum praetoriae cohortis tribunus, Ioannes Lang, prope ipsorum vehiculum equitans, haud levi vulnere in capite afficitur.

— d. XV Tzgebinae, ad ferriviae stationem inter Cracoviam ac Vindobonam, curruum series vaporeactorum in aliam opifices mille Polonos et Ruthenos vehentem incidit, quorum septem misere infringuntur; centum et triginta vulnerantur.

— d. XVII in Britannico fretu Anglica viatoria navis *Oceania* ad Indias profecta in velificam quamdam Germanorum navem per noctem fortuito occurrit et cum classiariis pluribus nonnullisque viatoribus mergitur.

— d. XVIII Montefalco in Umbrorum oppido, octoginta et tres annos natus, cursum vitae placide absolvit Dominicus Mustafà, musicae artis, praesertim liturgicae, magister clarissimus, quondam Xystinae cantorum scholae summus moderator,

ANTHEA

(Ex fabula H. SIENKIEWICZ Poloni: *Eamus ad Ipsum*).

— In nostro quidem populo deorum cultus religionumque sanctitates exsistunt in dies maiores; neque enim iis repudiantur, quorum ex Aegypto atque Asia ingens fluit quotidie multitudo. Verum infinita illa ratio superstitionis nemini probatur, nisi forte olitoribus urbem petentibus, quos novi solos infelicitatis expertes. Iam vide, utrum vivere an mori sit optabilius.

— Ecui exploratum est, exutis corporibus, quae fata nos maneant?

— Plane mihi videris non aliter sentire ab iis philosophis, qui de omnibus dubitantes quasi noctem quandam rebus offundunt.

— Ita quidem. Verum illi in tenebris tranquille versantur; ego ipsorum causa discrucior.

— Unde salus obventura sit num prospicis?

Paulum reticuit senex; deinde aliquantulum excitatus:

— Salutem — inquit — exspecto.

— Unde?

— Nescio, — ille respondit, facie in manus reclinata. Mox veluti victus altitudine nocturni silentii, suppressa voce: — Saepe, — inquit — mecum ipse cogito si mundus haud maiora contineret, quam quae scimus; aut si hominibus non liceret fieri praestantioribus quam qui sunt, hanc in nos aegritudinem cadere non posse. Quare in ipsa causa morbi spem esse sanationis existimo. Olympo quidem ac philosophiae hactenus adiuncta fides omnis evanuit; salus tamen ex latentis adhuc veri alicuius manifestatione obvenire potest.

His verbis Cinna praeter consuetudinem sensit exulceratam mentem recreari, auditoque universi gemitu orbis, sibi visus est onus Aetna gravius suis impositum humeris deponere, in humeros plurimorum dispertiendum.

Interea utriusque viri familiaritas ita crevit, ut se mutuo adirent, nec modo studiorum, sed mensae quoque communitate uterentur. Haud ita multo post Cinnae gratius effectum est idem domicilium propter hospitis filiam, Antheam. Quae tam egregium nomen Alexandriae fuerat consequuta, ut non solum matronas Romanas, sed Graecos viros, Serapei philosophos, populum denique omnem ad sui spectaculum evocaret. Nullo detenta gynaeceo, sed domestica disciplina exculta, ubi primum excessit ex pueris, se totam legendis libris graecis, latinis, aegyptiis, cum patre suo applicuit, cuius a latere nunquam discedens et disputationes cum ipso crebras habebat, et gravissimas interdum quaestiones enodabat. Ad haec arcanam quandam praeseferebat speciem quasi sanctitatis, quod ei futura saepe paterent in somnis, multaque non oculis subiecta mortalibus adspicienda exhiberentur.

His de causis eam pater ferebat in oculis, eoque magis quod non omnis aberat metus ne ipsa haud satis diu vitam produceret. Affirmabat enim se nocturnis visis terreri; saepe etiam divinae cuiusdam formae intueri splendorem, neque scire vitamne sibi an mortem lux illa portenderet.

Ab Aegyptiis, qui domum Timonis frequentes adibant, erat appellari solita *flos loti*, forte quod is frutex divinus haberetur ad Nili fluminis ripas: certe illum Homerus inter herbas deorum voluptati subnascentes primum nominat: vel quod qui semel adspexisset Antheam, illi mundanae res omnes perpetua essent oblivione delendae. Nec sane minus forma quam sapientia praestabat, oculis Nili colorem referentibus, olim, instar illius gurgitis, arcano atque profundo.

Hanc ubi primum vidit audivitque Cinna, vehementer est admiratus; inde domum regressus desiderio quodam affectus est arae in atrio excitandae, in qua albas ei columbas immolaret; adeo sibi videbatur divinum aliquid invenisse. Brevi eam deperire coepit; nec in virginis pectus tardum habuit ingressum amor.

— O fortunatum Cinnam! — ita saepe consalutarunt amici.

Easdem ille sibi reddidit voces statim ut ab Anthea nuptialis formula est recitata: *ubi tu Caius, ego Caia.*

Anno vix expleto a confectis felicissime nuptiis, Anthea coepit adversa conflictari valetudine excitarique somniis per quietem terrificis. Sub meridiem vero sibi videbatur sentire tacitos prope se gressus; mox existimabat venire ad se mortui hominis pallidum os ipsam intuentis et quasi invitantis. Quibus visis, simul atque imminebant, vehementer exterrita, super viri pectus corruens:

— Succurre, — clamabat — succurre, Cai.

Frustra undique arcessiti consultique sapientes: frustra medici apprime nobiles conati sunt aegrae adhibere curationem, donec, aucta in dies vi morbi, ea sequuta est infirmitas corporis atque gracilitas, ut cogeretur lectica deferri.

Intermissam Cinna moestitiam penitus revocavit indoluitque vehementius, quod capiti timeret rerum omnium sibi carissimo. Ne quid autem intentatum relinqueret, eam primum ad vicinitates Memphis secum duxit, ad umbram pyramidum, ubi quum nihil melius convalesceret, Alexandriam remigrarunt. Heic vero, omni iam spe destitutus, hariolos, sagas, genus omne balatrones aegrae lateri adiecit.

Inter haec iudaeus quidam advenit, inclyta fama medicus, nomine Ioseph, qui statim a Cinna advocatus, ubi Antheam inspexit, vesano daemonum urgeri spiritu ratus causatusque etiam periculum ex infesto aëre propter Deltae paludes, mulieris Hierosolymam abducendae auctor viro fuit. Idque eo magis Cinnae probatum est, quod in celeberrima illa urbe, Iudaeae procurator esset Pontius Pilatus, secum amicitia coniunctus.

(*Ad proximum numerum*).